

MEDYA TAKİP DOSYASI

06 Aralık 2023 Çarşamba

Mega şebekeye MEGA YATIRIM

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, yenilenebilir enerjide komşu ülkelerle ara bağlantı kapasitelerinin genişletilmesi için kurmayı planladığı 'mega şebeke' için kesenin ağzını açacak. Bakanlığın, yenilenebilir enerji kapasitesinde beklenen artışı kaldırabilecek yeşil (mega) şebeke projesine 2030'a kadar 10 milyar dolar yatırım yapması bekleniyor.

YENİLENEBİLİR KAPASİTE 60 GİGAVATA YÜKSELECEK

Birleşik Arap Emirlikleri'nin Dubai şehrinde düzenlenen Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Konferansı'na (COP 28) video mesaj ile katılan Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar, Türkiye'nin toplam kurulu kapasitesinin 106 gigavata ulaştığını duyurdu. Yenilenebilir enerji payının yüzde 55 olduğunu açıklayan Bakan Bayraktar, "Bu tablo Avrupa'da 5., dünyada ise 12'nci olan Türkiye'nin sürdürülebilir enerji çözümleri noktasındaki kararlılığını gözler önüne sermektedir. Ülkemizin 2035'e kadar toplam

kurulu gücünü, 60 gigawatt yenilenebilir enerji üretim kapasitesi dahil 190 gigavat seviyesine çıkaracağını gösteriyor" dedi. Bayraktar, mega şebekeyle ilgili olarak ise, "Yenilenebilir kapasitesinde beklenen artışı kaldırabilecek Yeşil Şebeke'yi kurma çabası içerisindeyiz. 2030'a kadar şebekeye 10 milyar dolar yatırım yapmayı planlıyoruz" ifadelerini kullandı.

Alparslan
Bayraktar

2030'a kadar şebekeye 10 milyar dolar yatırım yapılması planlanıyor.

YEREL ŞEBEKEYE YÜKSEK VOLTAJ

Proje ile yerel şebekede, yüksek voltajlı bir şebeke altyapısı oluşturulacak ve böylece daha fazla yenilenebilir enerji

sisteme dâhil edilebilecek. Şebeke sayesinde elektrik üretiminde yenilenebilir enerji kaynaklarının payı artacak. Komşu ülkeler arasındaki gaz ve elektrik enterkonneksiyon projeleri de yeşil şebekeye dâhil edilebilecek. Mega şebeke sayesinde komşu ülkelerle de yenilenebilir enerji ara bağlantı kapasitesi genişletilecek.

Net sıfır emisyon hedefine adım adım

Türkiye, 2024-2030 yıllarını kapsayan ikinci enerji verimliliği eylem planı kapsamında emisyonlarını 100 milyon ton azaltmayı hedefliyor. Bu kapsamda yenilenebilir kaynaklardan faydalanmak için iletim altyapısının geliştirilmesi ve tüm sektörlerde enerji verimliliğinin artırılması noktasında proje önemli görülüyor. Dünya Bankası da bu

alandaki planlara finansal ve teknik destek verme taahhüdünde bulunuyor. Net sıfır emisyon hedefi doğrultusunda elektrik ihtiyacının yenilenebilir, nükleer ve biyokütle gibi düşük emisyonlu enerji kaynaklarından karşılanmasına önem veriliyor. Bu noktada bakanlık kaynakları şebekenin mutlaka geliştirilmesi gerektiğini belirtiyor.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, yenilenebilir kaynaklardan daha fazla faydalanılması, daha çok yenilenebilir enerji için iletim altyapısının geliştirilmesi ve tüm sektörlerde enerji verimliliğini artıracak yatırımlara hazırlanıyor. Bu kapsamda bakanlık enerji dönüşümünün sağlanabilmesi için şebekeyi geliştirmeye yönelik yatırımlar yapacak. Çevreci enerjide komşu ülkelerle ara bağlantı kapasitelerinin genişletilmesi adına çalışmalar yürüten bakanlık, yenilenebilir kapasitesinde beklenen artışı kaldırabilecek yeşil (mega) şebeke kurulacak.

Merve Safa
Akıntürk

Türkiye'nin elektrik iletimine 750 milyon \$

Dünya Bankası Türkiye Ülke Direktörü Humberto Lopez, Türkiye'de elektrik iletim alanında 750 milyon doları bulabilecek yeni bir finansman operasyonu hazırlıklarına başladıklarını söyledi. Lopez, Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi (UNFCCC) 28. Taraflar Konferansı (COP28) kapsamında Dünya Bankası tarafından düzenlenen "Net Sıfır Emisyon'a Yeni Hedefler: Güneş, Rüzgar ve Akıllı Şebekelerle Türkiye'yi Dönüştürmek" başlıklı panelde konuştu.

"100 milyar dolara mal olacak"

"Türkiye'nin 12 yılda 60 gigavat yenilenebilir enerji üretim kapasitesi kuracağını duyurması çok güzel bir haber" diyen Lopez, bunun sadece soyut taahhüt olmadığını, Türkiye'nin iklim değişikliğiyle mücadele etmek istediği anlamına geldiğini belirtti. Lopez, Türkiye'nin karbondan arınmaya yardımcı olacak pragmatik bir plan hazırladığını işaret ederek, böylece Türkiye'nin yenilenebilir enerji kurulu gücünü 12 yıllık dönemde 3 katına çıkaracağını anlattı.

Söz konusu programın üretim, iletim ve dağıtımına hesaba katıldığında 12 yılda yaklaşık 100 milyar dolara mal olacağına dikkati çeken Lopez, 60-75 milyar dolarlık bir üretim, 10 milyar dolarlık bir iletim ve 8-10 milyar dolarlık dağıtım içereceğini ifade etti.

Lopez, Türkiye'nin bugünkü Gayrisafi Yurt İçi Hasılası'nın (GSYH) yüzde 10'u civarında olacak bir plan hazırladığını, bunun gelişmekte olan dünyada yenilenebilir kurulum için hazırlanan en büyük programlardan biri olduğunu vurguladı.

"Dünya Bankası olarak çalışacağımız alan iletim kısmı" diyen Lopez, "750 milyon doları bulabilecek yeni bir operasyonun hazırlıklarına şimdiden başladık" ifadesini kullandı.

Lopez, elektrik iletim operasyonunun hassas bir konu olduğunu ve zaman alacağını belirterek, Türkiye ile birlikte çalıştıklarını ve ülkenin çok sağlam bir plan hazırladığını anlattı.

Planın 10 milyar dolarının kamu, 90 milyar dolarının özel yatırımlardan oluşacağını anımsatan Lopez, "Diğer çok taraflı kalkınma bankalarıyla işbirliğinin kritik olacağını düşünüyorum" dedi.

15

GÜNCEL

Şirketler yenilenebilir enerji yatırımında gaza bastı

Şirketler enerji yatırımı için gaza basmaya hazırlanıyor

Türkiye'nin 2015 yılındaki 5,5 megavat seviyesindeki yenilenebilir enerji kurulu gücü bugün itibarıyla 22 bin megavat seviyesine ulaştı. Ulusal Enerji Eylem Planı'na göre, 2030 yılında Türkiye'nin yenilenebilir enerji kapasitesi 2,5 kat daha büyüyecek potansiyele sahip. Bu durumu dikkate alan şirketler yenilenebilir enerji yatırımlarına yöneldi.

Temiz enerji teknolojisine 6 milyar dolarlık yatırım

Sabancı Holding Enerji Grup Başkanı Kıvanç Zaimler, şirket olarak verimlilik, e-mobilite ve dağıtım üretimi olmak üzere şebekedeki dönüşüme odaklandıklarını ve küresel sıcaklık artışını 1,5 dereceyle sınırlanma hedefine uygun yol planını hazırladıklarını söyledi. Zaimler, "Böylece, önümüzdeki 5 senelik dönemde, 2028'e kadar, Türkiye'de enerji ve iklim teknolojileri alanında yapacağımız yatırımlar 6 milyar dolar seviyesinin üzerinde olacak. Bu yatırımların içindeki en önemli kalemlerden birisi yapacağımız yenilenebilir enerji santralleri ki bunların önemli bölümünü rüzgar, sonra güneş oluşturuyor. Elektrik dağıtım şebekeleri, dağıtık üretim, verimlilik, elektrikli araç şarj istasyonlarının genişlemesi ve hidrojen gibi yeni teknolojiler için yapacağımız yatırımlar da bu kapsamda. Sabancı Topluluğu genelinde de yatırımları iki misline çıkarmak ve bu yatırımların dörtte üçünden daha fazlasını bu yeni ekonomiye yapmak var" diye konuştu.

"Şebeke modeli dönüşüme uygun olmalı"

Temiz enerji dönüşümünün elektrik şebekesi yatırımlarında da artış ve dönüşüm gerektiğine dikkati çeken Zaimler, "Önümüzde 2026'da başlayacak bir uygulama dönemi var. Şebekeyle ilgili konuların değişeceği bir dönem. Türkiye'nin şebeke modelinin de enerji dönüşümüne uygun hale getirilmesi lazım" dedi. Zaimler, bugüne kadar kaynakların büyük çoğunluğunun acil öncelikli yatırımlara harcadığını ancak bugün gelinen noktada Türkiye'nin

10 binlerce MW'lık pil fabrikasına ihtiyaç var

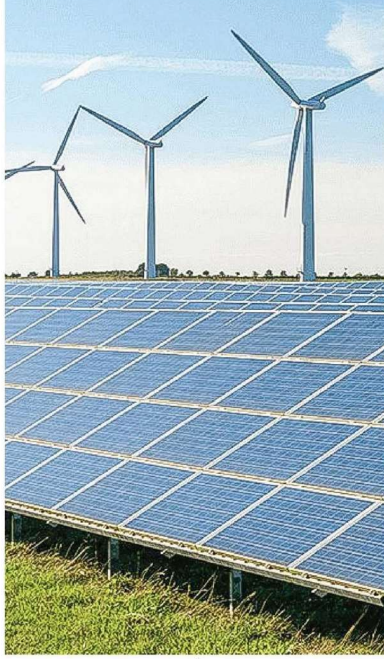
Zorlu Enerji CEO'su Sinan Ak, yenilenebilir enerji depolarının yapılması buna paralel olarak da on binlerce megavat pil fabrikalarının kurulması gerektiğini söyledi. Ak, Çin ve Avrupa'da olduğu gibi yenilenebilir enerji depolarına ve pil sistemlerine yatırım yaptığı taktirde Türkiye'nin dünya standartlarında başarıya ulaşabileceğini söyledi. Ak, "Çin ve Avrupa'da yapılan yatırımların amacı cari açığı azaltmak. Ülkemizin bu yolda yürüyüp başarılabilmesi için mutlaka yenilenebilir enerji depolarının yapılması buna paralel olarak da on binlerce megavat pil fabrikalarının kurulması gerekiyor" dedi.

Ülkemizde işletilen araçlara enerji depolamak için doğal kaynakların kullanılmasına dikkat çeken Ak, "Ülkemizde nikel, kobalt, lityum, bakır var. Biz bu madenleri çıkarıyoruz gemilere yükleyip yurtdışında başka ülkelerde rafine ettikten sonra pil yapıp bize göndermelerini bekliyoruz. Enerji bağimsizliğimizi elde edebilmemiz için maden sektörüne mutlaka teşvikler verilmesi gerekiyor. Madenleri ülkemizde rafine edip metale dönüştürmesi ve fabrikalarda ham maddeye sonrasında pile ve aracasana yip tipi enerjiye dönüşmesi gerekiyor" dedi.

Ak, bu yatırımlara yönelebildiğinde dünya bankalarından Avrupa

ya'nın büyümesine paralel olarak acil yatırımlar yaparken şebekeyi modernleştiren enerji dönüşüm bileşenlerinin de düşünülmesi gerektiğini vurguladı. Zaimler, enerji dönüşümü, mobilite ve yapı sektöründeki faaliyetlerini yoğunlaştıracaklarını, inovasyon, verimlilik ve veri kullanımlarını tüm bu yatırımlarda gözetmelerini belirtti.

rupa bankalarından finansman bulunabileceğinin altını çizdi. Sektörde bir değişim rüzgarı olduğunu ifade eden Ak, "Bu değişim üç sacayağandan oluşuyor. Bunlardan ilki yenilenebilir enerji yatırımlarının hızlanması gerekiyor. Hedeflere ulaşmak istiyorsak son 10 yılda yaptığımız yatırımın önümüzdeki yıl 1,5 katını yapmamız gerekiyor" dedi.

Elektrikli araçlara geçişin ikinci ayak olduğuna vurgu yapan Ak, "Petrole çalışan araçlardan elektrikle çalışan araç sistemine geçtiğinizde tüm dağıtım ve üretim sisteminin değişmesi lazım. Elektrikli araçlara ÖTV anlamında da ciddi bir destek var" şeklinde konuştu.

■ ANKARA

Yenilenebilir enerji üretimi için ortaklık kararı aldılar

Enerjisa Üretim Santralleri AŞ (Enerjisa Üretim) Microsoft ile Avrupa, Orta Doğu ve Afrika (EMEA) bölgesine yönelik yenilenebilir enerji üretimi için işbirliği gerçekleştirileceği belirtiliyor. Enerjisa Üretim, Microsoft ile ortaklık kararı aldılar. Enerjisa Üretim, Microsoft ile ortaklık kararı aldılar. Enerjisa Üretim, Microsoft ile ortaklık kararı aldılar.

Manager, Dynamics Assets Management, Managed IT ve OT Security gibi bilişim teknolojilerinin potansiyelinden yararlanmak için işbirliği gerçekleştirileceği belirtildi.

Açıklamada, anlaşmanın Enerjisa Üretim bünyesindeki Hollanda merkezli dijital odaklı Senkron Energy Digital Services'in dijital ürün ve hizmetlerinin pazara sunulmasını da kapsadığı kaydedildi.

Dijital dönüşüm hızlanacak

Açıklamada, işbirliğinin yenilenebilir enerji üretiminde verimliliği artırmak ve sektörün gelişimine katkı sağlamak amacıyla yeni bir Generative AI tabanlı 'OnePact AI' uygulamasının enerji sektöründe yaygınlaştırılmasını da içereceğine dikkati çekildi.

Enerjisa Üretim Üst Yöneticisi (CEO) İhsan Erbil Bayoğlu, "Enerji yönetimi, talep ve üretim tahmini, anomali tespiti ve bakım gibi konularda GenAI destekli çözümler, sektörün karşılaştığı zorlukların aşılmasında yenilikçi bir rol oynayacak. Bu uygulama ve teknolojiler, sektördeki dijital dönüşümü hızlandıracak ve tüm paydaşlar için yeni işbirliklerinin ve fırsatların kapısını açacaktır" dedi.

"Hibrit santral ve RES'te yatırımları hızlandıracakız"

Gama Enerji Genel Müdürü Tamer Çalısır, yeni yatırımları için kaynakları verimli kullanarak yapmaya çalıştıklarını söyledi. Yeni yatırımları hızlandırmayı planladıklarını vurgulayan Çalısır, "2021 yılından bu yana geri ödemelerimiz beklediğimizden daha iyi gerçekleşiyor. Yenilenebilir enerjiyle birlikte yeni yatırımlarımızda hibrit santral, rüzgar santralinde kapasite artışı ve Ürdün deki su taşıma projesinde kapasite artışıyla beraber yeni yatırımları hızlandırmayı planlıyoruz" ifadelerini kullandı.

Enerji sektörünün sorunlarına da değinen Çalısır, son kullanıcılara için fiyatların uygun seviyede kalması ve enerji fiyatlarındaki artışın belli noktalarda yansıtılması gerektiğini söyledi. Çalısır, "diğer tarafta maliyet baskı üretim ve tüketime geçilip öde-

me gücü olan kaynakların gerçek maliyetlerle hem üretmesi hem tüketmesi sağlanması planlanıyor. Buna geçiş yapıldıktan sonra piyasada rahatlıkla sağlanacaktır. Ancak bununla beraber verimliliğin artırılması en önemli unsur olacaktır" dedi.

"En büyük engel finansman bulmak"

Yatırımın önündeki en büyük engelin finansman bulmada yaşadığını söyleyen Çalısır, "Finansman tüm dünyada pahalalanmış bir enstrüman. Buna kolay erişim sağlanması çok önemli. Yatırımın geri dönüş sürelerinin de eskisi gibi hızlı beklememek ve uzun dönem yamnak gerekiyor. Bu da gelirin net olarak ortaya konması ve finansman sağlanabilir bir yapıya geçilmesi anlamına geliyor. Prosedür olarak kolaylaştırıcı kararların alınması ve buna göre ilerlemek gerekiyor. Gerçek yatırımcının bulunarak uygun ortam sağlanırsa özellikle de dış yatırımcının gelmesi bizim için çok önemli bir unsur olacaktır" ifadelerini kullandı.

■ Nacihan Kalsın-ANKARA

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ ETKİLERİNİN ARTTIĞI 2011-2020 DÖNEMİ, KAYITLARA “EN SICAK 10 YIL” OLARAK GEÇTİ

Sıcaklıklar rekor seviyede

Dünya Meteoroloji Örgütü tarafından yayınlanan iklim değişikliği ve etkileriyle ilgili rapora göre küresel ortalama sıcaklığın 1850-1900 ortalamasının 1,10 santigrat derece üzerinde olduğu kaydedildi. Deniz seviyesinin yıllık 4,5 milimetre yükseldiği, buzulların ise yılda yaklaşık 1 metre incelendiği vurgulandı.

CENEVRE

Dünya Meteoroloji Örgütü (WMO), 2011-2020 yılları arasında iklim değişikliğinin etkilerinin hızlı şekilde arttığını ve bu sürecin kayıtlara “en sıcak 10 yıl” olarak geçtiğini bildirdi.

WMO tarafından 2011-2020 arasında yaşanan iklim değişikliği ve bunun etkisiyle meydana gelen aşırı doğa olaylarına ilişkin verilerin yer aldığı rapor yayınlandı. Dubai’de devam eden Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi (UNFCCC) 28. Taraflar Konferansı (COP28) kapsamında yayınlanan raporda, küresel sıcaklık artışını sanayi öncesi döneme (1850-1900) göre 1,5 santigrat dereceden fazla olmayacak şekilde sınırlamaya çalışmak için çok daha etkili iklim eylemlerine ihtiyaç duyulduğu vurgulandı. Raporda, iklim değişikliğinin etkilerinin 2011-2020 yılları arasında endişe verici oranda arttığı, bu tarihlerde “en sıcak 10 yılın” yaşandığının kayıtlara geçtiği belirtildi.

Sera gazı konsantrasyonlarının sürekli artmasının kara ve okyanus sıcaklıklarının rekor seviyeye yükselmesinin yanı sıra, buzların erimesi ile deniz seviyesinin yükselmesinde keskin bir artışa neden olduğu vurgulandı.

2011’den 2020’ye kadar deniz seviyesi yıllık 4,5 milimetre yükselirken, bu oranın 2001-2010 döneminde 2,9 milimetre olarak kayıtlara geçtiği bildirildi.

“BUZULLAR YILDA YAKLAŞIK 1 METRE İNCELİYOR”

Raporda, özellikle kutup bölgelerinde ve yüksek dağlarda meydana gelen büyük dönüşüm konusunda uyarı yapılırken, “Buzullar yılda yaklaşık 1 metre inceliyor. Bu benzeri görülmemiş bir ka-

yp ve milyonlarca insanın su kaynakları üzerinde uzun vadeli etki oluşturuyor” ifadelerine yer verildi.

Antarktika’daki kıtasal buz tabakasının 2011-2020 yılları arasında 2001-2010 dönemine kıyasla neredeyse yüzde 75 daha fazla buz kaybettiğinin altı çizilen raporda, bu durumun, alçakta bulunan kıyı bölgelerin varlığını tehlikeye atacak olan gelecekteki deniz seviyesi yükselişi açısından kaygı verici bir gelişme olduğuna işaret edildi.

EKONOMİK KAYIPLAR ARTIYOR

Raporda, son on yılda yaşanan aşırı doğa olaylarının, özellikle gıda güvenliği, yerinden edilme ve göç üzerinde tahrip edici etkiler oluşturduğunu ve Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerine yönelik ulusal kalkınmayı ve ilerlemeyi engellediği belgelendi.

Aşırı hava ve iklim olaylarından kaynaklanan ekonomik kayıpların artmaya devam ettiği aktarılan raporda, 2005’de ABD’deki Katrina Kasırgası dünyanın en

maliyetli hava durumu felaketi olduğu hatırlatıldı.

Raporda, Antarktika’daki ozon deliğinin genişliğinin 2011-2020’de önceki 20 yıla göre daha küçük olması olumlu bir gelişme olarak değerlendirildi.

“1990’LARDAN BU YANA HER ON YIL BİR ÖNCEKİNDEN DAHA SICAK OLDU”

Raporda görüşlerine yer verilen WMO Genel Sekreteri Petteri Taalas, “1990’lardan bu yana her on yıl bir öncekinden daha sıcak oldu. Bu eğilimin hemen tersine döneceğine dair bir işaret görmüyoruz” ifadelerini kullandı.

Eriyen buzulları ve buz tabakalarını kurtarmada başarısız olduğunu ifade eden Taalas, “Bu durum, açıkça insan faaliyetlerinden doğan sera gazı emisyonlarından kaynaklanıyor. İklim değişikliğinin kontrolden çıkmasını önlemek için öncelikli olarak sera gazı emisyonlarını azaltmalıyız” değerlendirmesinde bulundu.